VEDLEGG

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets transport- og kommunikasjonskomité
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref	Vår ref	Dato
ISJ/imv	21/801-3	22. mars 2021

Vurdering av representantforslag 140 S (2020-2021) fra stortingsrepresentantene Arne Nævra, Eirik Faret Sakariassen, Geir Pollestad og Siv Mossleth om stans av planer om flytting av kontrollsentralen på Sola

Jeg viser til representantforslag 140 S (2020-2021) fra stortingsrepresentantene Arne Nævra, Eirik Faret Sakariassen, Geir Pollestad og Siv Mossleth om stans av planer om flytting av kontrollsentralen på Sola.

Avinor AS (Avinor) har ansvaret for et landsomfattende nett av lufthavner for den sivile luftfarten, og en samlet flysikringstjeneste for den sivile og militære luftfarten. Avinors flysikringstjenester er organisert i datterselskapet Avinor Flysikring AS (Avinor Flysikring). Avinor Flysikring driver blant annet tre kontrollsentraler (Bodø kontrollsentral i Bodø, Stavanger kontrollsentral på Sola og Oslo kontrollsentral i Røyken), samt kontrolltårn på lufthavnene med kontrollert luftrom.

Avinor Flysikring yter forskjellige typer flysikringstjenester. Relevante tjenester i denne sammenheng er undervegstjenesten, innflygingstjenesten og tårntjenesten:

- *Undervegstjenesten* har ansvaret for å kontrollere og overvåke flytrafikken i undervegsfasen, som er den fasen av en flyging der setebeltene normalt kan tas av.
- *Tårntjenesten* har ansvaret for å kontrollere og overvåke trafikken fra flyene forlater oppstillingsplassen, beveger seg på bakken og tar av, og motsatt.
- *Innflygingstjenesten* har ansvaret for å kontrollere og overvåke trafikken i inn- og utflygingsfasen, som omfatter fasen mellom undervegstjenesten og tårntjenesten.

Både ved undervegstjenesten, tårntjenesten og innflygingstjenesten er det flygeledere som har ansvaret for å kontrollere og overvåke flytrafikken.

Postadresse: Postboks 8010 Dep 0030 Oslo
Kontoradresse: Akersg. 59 Telefon* 22 24 90 90
Org no.: 972 417 904

Stavanger kontrollsentral har ansvaret for undervegstjenesten på Sør-Vestlandet, medregnet kontrollen av helikoptertrafikken på kontinentalsokkelen sør for 63. breddegrad. Innflygings-kontrollen til Stavanger lufthavn og Haugesund lufthavn, samt tårnkontrolltjenesten til Stavanger lufthavn leveres av flygeledere knyttet til tårn- og innflygingstjenesten ved Stavanger lufthavn.

Avinor Flysikring skal ta i bruk ny teknologi for undervegstjenesten de neste årene. Bakgrunnen er at dagens teknologi er foreldet og trenger å bli skiftet ut. Samtidig stiller myndighetene krav til den framtidige teknologien for undervegstjenesten. Kravene følger av EUs lovgivningspakker for et felleseuropeisk luftrom, som er tatt inn i norsk rett gjennom EØS-avtalen. Hensikten her er å bidra til en mer effektiv avvikling av flytrafikken i luftrommet over Europa.

I en overgangsfase mellom den gamle og den nye teknologien vil det være behov for større arealer for undervegstjenesten. Det har vist seg at det ikke er tilstrekkelig arealer til dette i dagens lokaler ved Stavanger kontrollsentral. Avinor Flysikring har i denne sammenheng vurdert tre ulike alternativer for en framtidig lokalisering av Stavanger kontrollsentral. Alternativene er enten å utvide dagens lokaler på Stavanger lufthavn og beholde dagens lokalitet, flytte til et annet sted i Stavanger-området, eller velge en samlokalisering med kontrollsentralen i Røyken.

En eventuell flytting av Stavanger kontrollsentral omfatter *ikke* tårn- og innflygingstjenesten ved Stavanger lufthavn. Flygelederne som i dag arbeider ved tårn- og innflygingstjenesten ved Stavanger lufthavn, vil ut fra dette ikke bli berørt av en eventuell flytting av Stavanger kontrollsentral.

Det er i dag et tett samarbeid mellom flygelederne ved Stavanger kontrollsentral og Hovedredningssentralen. Ved større ulykker er flygeledere fra Avinors kontrollsentral fysisk til stede hos Hovedredningssentralen for å koordinere lufttrafikken. Dersom undervegstjenesten flyttes, må bistanden til Hovedredningssentralen kunne overtas av flygeledere ved tårn- og innflygingstjenesten ved Stavanger lufthavn.

De ulike alternativene for en framtidig lokalisering av Stavanger kontrollsentral er vurdert i en rapport fra Avinor Flysikring, som ble lagt fram 17. mars i år. I arbeidet med rapporten har Avinor Flysikring hatt dialog med de mest berørte kommunene, medregnet Sola kommune og Stavanger kommune. Videre er Hovedredningssentralen, Luftforsvaret, Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, Nasjonal sikkerhetsmyndighet, Politidirektoratet, Babcock Scandinavian Air Ambulance, samt flere helikopterselskap og virksomheter tilknyttet oljeindustrien, bedt om å komme med innspill. Det er avholdt et eget møte mellom Hovedredningssentralen og Avinor Flysikring hvor det ble enighet om å avtale en samarbeidsform som ikke svekker beredskapen, uavhengig av lokasjon av kontrollsentralen. Fagforeninger og vernetjenesten har ellers vært involvert og deltatt i en referansegruppe.

Rapporten konkluderer med at det økonomisk mest gunstige alternativet for Avinor vil være å flytte undervegstjenesten ved Stavanger lufthavn, inkludert kontrollen av helikoptertrafikken på kontinentalsokkelen, til Røyken. En forutsetning for en slik flytting er at Avinor Flysikring sørger for god opplæring og kompetanseoverføring, slik at flygeledere i tårn- og

innflygingstjenesten, som fortsatt blir værende på Stavanger lufthavn, kan bistå Hovedredningssentralen på samme måte som i dag.

Rapporten har ikke identifisert at det er risiko for at flysikkerheten vil bli svekket ved en flytting av undervegstjenesten til Røyken. Avinor viser til at selskapet har gode konsultasjonsordninger med flyoperatørene, og ifølge Avinor fungerer dette samarbeidet uavhengig av hvor virksomheten foregår. Rapporten har imidlertid avdekket en betydelig risiko for at en flytting til Røyken kan føre til manglende bemanning. Dersom dette alternativet blir valgt, må Avinor derfor sette inn særskilte tiltak for å sikre tilstrekkelig bemanning. Rapporten skal nå behandles videre av administrasjonen og styret i Avinor. Uansett utfall av framtidig lokalisering legger Avinor til grunn at sikkerhet og beredskap vil ha første prioritet.

Avinor er organisert som et heleid statlig aksjeselskap. Avinors organisering og tilknytningsform ble evaluert i St. meld. nr. 15 (2006–2007). I meldingen gikk den daværende regjeringen inn for at Avinor skulle fortsette som et heleid statlig aksjeselskap under Samferdselsdepartementet. Stortinget sluttet seg til dette i Innst. S. nr. 242 (2006–2007). Organiseringen som aksjeselskap innebærer at det er styret som er ansvarlig for å organisere virksomheten på en hensiktsmessig måte. Det er dermed Avinors styre som avgjør saken om kontrollsentralen i Stavanger.

Jeg vil samtidig påpeke at luftfartsnæringen, inkludert Avinor, er hardt rammet av konsekvensene av pandemien. Det har vært et mål at Avinor skal være selvfinansierende. Som følge av pandemien har det vært behov for å bevilge midler til Avinor både 2020 – i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2020, jf. Prop. 117 S (2019–2020) og Innst. 360 S (2019–2020) – og i 2021, jf. Prop. 79 S (2020–2021) og Innst. 233 S (2020–2021). I forbindelse med disse bevilgningene har det blitt lagt til grunn at Avinor gjennomfører tiltak for å redusere selskapets underskudd og legger til rette for effektiv drift, riktige investeringer og langsiktig lønnsomhet.

Jeg vurderer at Avinor med denne utredningen har fulgt opp disse forventningene fra eier. Jeg har hatt tett dialog med Avinor i denne saken og legger til grunn at Avinor ikke gjennomfører tiltak som svekker sikkerheten og beredskapen.

Med hilsen

Knut Arild Hareide

Kopi
Avinor AS